

Міжнародна
наукова
конференція

«Лочаївські ЧИТАННЯ»

Зарваниця, 23-25 квітня 2026 року

Тернопільсько-Зборівська архієпархія
Української Греко-Католицької Церкви

Провінція Найсвятішого Спасителя
Василіянського Чину
Святого Йосафата в Україні

Інститут історії Церкви
Українського католицького університету

23 квітня (четвер)

Пообідній час – прибуття учасників до Тернополя, поселення в готелі.

20:00 – вечеря

21:00–22:00 – знайомство, спілкування.

24 квітня (п'ятниця)

8:00–8:45 – Літургія у соборі Зарваницької Матері Божої

Пісні «*Ой зійшла зоря вечорова*» і «*Вселення страни*» до Богородиці, прославленої у почаївській іконі (з «Богогласника») у виконанні хору студентів ТВДС ім. патріарха Йосифа Сліпого, керівник викладач ТВДС п. Оксана Шуфліта.

9:10–9:50 – сніданок

10:00–10:15 – реєстрація учасників

10:15–11:25 – привітання, пленарне засідання¹

Теодор Мартинюк, архієпископ і митрополит Тернопільсько-Зборівський УГКЦ, доктор канонічного права. **Вітальне слово.**

Йосип Кралька, отець-протоігумен Провінції Найсвятішого Спасителя Василіянського Чину святого Йосафата в Україні. **Вітальне слово.**

Тарас Пастух, голова Тернопільської обласної військової адміністрації. **Вітальне слово.**

Володимир Мороз, канд. іст. наук, Інститут історії Церкви УКУ. «*Від Лемківщини до Слобожанщини: хронологія та географія записів пом'яника Почаївського василіянського монастиря*».

Мар'яна Левицька, доктор іст. наук, канд. мистецтвознавства, старший науковий співробітник відділу мистецтвознавства Інституту народознавства НАНУ (Львів). «*Цикл “Почаївських чудес”: оповідна основа та малярська інтерпретація Луки Долинського*».

---

¹ Тривалість доповіді у пленарних і секційних засіданнях – 20 хв.

Пісня *«Біжать у Почаїв стежки і дороги»* у виконанні студентів ТВДС ім. патріарха Йосифа Сліпого, керівник викладач ТВДС п. Оксана Шуфліта.

11:25–11:40 – перерва на каву

11:40–13:10 – секційні засідання

Секція 1

Питання джерелознавства та історіографії Почаївського монастиря

Вікторія Любашенко, доктор філософських наук, проф. Інституту історії Церкви Українського католицького університету. *«Руккописний Номоканон XVII ст.: забута пам'ятка Почаївського монастиря»*.

Ірина Ціборовська-Римарович, доктор іст. наук, старший науковий співробітник відділу стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. *«Relacya Apparacysui...» похорону князя Михайла Серватія Вишневецького (Почаїв, 1745) Павла Гіжицького як історичне джерело і пам'ятка книжкової культури»*.

Marek Miławicki OP, о., Інститут релігійних наук святого Томи Аквінського в Києві, Dominikański Instytut Historyczny w Krakowie. *«„Xięga Spraw Monasteru Poczajowskiego” w Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie jako źródło do studiów nad otoczeniem społecznym klasztoru bazylikańskiego w Poczajowie w XVIII wieku»*.

Віталій Козак, о., доктор східних церковних наук Папського Східного інституту в Римі, синкел Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ. *«Почаївська унійна парохія у світлі метрикальних записів 1827 року»*.

Руслан Зелінський, почесний краєзнавець України, здобувач освітнього рівня «магістр богослів'я», **Володимир Лазаренко**, член На-

ціональної спілки журналістів України. *«Почаївський монастир на шпальтах часопису «Подольськія епархіальныя вѣдомости».*

Ігор Ісіченко, архієпископ, доктор філологічних наук, проф. Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. *«“Фортеця православія”. Митрополит Іларіон Огієнко про Почаївську лавру».*

Секція 2

Віхи історії Почаївського монастиря

Олександр Булига, старший науковий співробітник відділу давньої історії та середніх віків комунального закладу «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради. *«Національно-конфесійні пріоритети Почаївського монастиря: XVIII – перша третина XIX ст.».*

Юрій Стецик, доктор іст. наук, проф. кафедри історії України та правознавства Дрогобицького державного педагогічного університету ім. Івана Франка. *«Почаївська монастирська спільнота 1754 року: історико-біографічний огляд».*

Оксана Карліна, канд. іст. наук, доц. кафедри всесвітньої історії Волинського національного університету ім. Лесі Українки. *«Судово-слідча справа комісії Київського генерал-губернаторства щодо зв'язків почаївських василіян з учасниками Листопадового повстання 1830 р. як історичне джерело».*

Надія Стоколос, доктор іст. наук, проф. кафедри богослов'я Церкви Українського гуманітарного інституту, м. Буча; **Руслана Шеретюк**, доктор іст. наук, проф. кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва ім. Степана Шевчука Рівненського державного гуманітарного університету. *«Викорінення унійної ідентичності сакрального простору Почаївського василіянського монастиря в контексті нищення духовно-культурних надбань Унійної Церкви до та після її скасування в Російській імперії 1839 року».*

Секція 3 (онлайн)

Рукописна і друкована спадщина Почаївського василіянського монастиря: аналіз і питання збереження

Тетяна Добрянська, канд. іст. наук, старший науковий співробітник відділу кодикології та кодикографії Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. *«Почаївський монастир у джерелах XVII століття: нові матеріали з рукописної спадщини Інституту рукопису Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського».*

Василь Попелястий, о., доктор богословських наук, Київська Трьохсвятительська семінарія. *«Від Вільнюса до Почаєва – особливості літургійного обряду та богослов'я Таїнства Покаяння».*

Юлія Рудакова, канд. іст. наук, старший науковий співробітник відділу стародруків та рідкісних видань Інституту книгознавства Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. *«Почаївські аркушеві видання, збережені в конволютах і на форзацах примірників із фонду Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського».*

Ольга Чапля, асистентка кафедри української літератури ім. академіка Михайла Возняка Львівського національного університету ім. Івана Франка. *«Між богослов'ям і словом: літературна форма та духовний зміст “Народовіщання или Слова к народу кафолическому” (1756)».*

Секція 4

Видання Почаївського василіянського монастиря у вимірах книжкової культури України та сусідніх країн

Наталія Бондар, канд. іст. наук, старший науковий співробітник, завідувачка відділу стародруків та рідкісних видань Інституту книгознавства Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

«Подібність гравюр із зображеннями святих з почаївських і киево-печерських видань XVIII століття: пошук прообразів».

Cornel Tatai-Baltă, profesor emeritus, Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia, **Anca Elisabeta Tatay**, Romanian Academy Library, Cluj-Napoca. **«From Pochaiiv to Blaj. Artistic connections related to the Vlaicu’s woodcuts».**

Наталія Заболотна, канд. філологічних наук, старший науковий співробітник відділу стародруків та рідкісних видань Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. **«Кирилична спадщина Супрасльської та Почаївської друкарень: порівняльна характеристика».**

Ігор Букало, аспірант кафедри історії Гуманітарного факультету Українського католицького університету. Програма «Київське християнство». **«Почаївські видання XVIII ст. у Підкамінському домініканському конвенті».**

Ольга Морозова, заступник директора з наукової роботи комунального закладу «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради; **Віктор Луц**, заслужений працівник культури України, старший науковий співробітник сектору мистецтв комунального закладу «Рівненський обласний краєзнавчий музей» Рівненської обласної ради. **«Почаївські стародруки у храмах Рівненщини (за церковними документами першої половини XIX ст.)».**

13:15–14:15 – обід

14:15–15:45 – секційні засідання

Секція 5

Почаївська ікона Богородиці та її шанування

Ірина Москалюк, старший науковий працівник Музею волинської ікони. **«Іконографічний тип Богородиці «Замилування» у волинському іконописі XVIII століття».**

Лариса Курішак, завідувачка відділу маркетингу, розвитку та комунікації Чернівецького обласного художнього музею. *«Ікона “Богоматір з Немовлям Почаївська” в колекції Чернівецького художнього музею».*

Мирослава Алатиренко (Олена Барило), канд. педагогічних наук, доц.; комунальний заклад «Чернігівський обласний науковий ліцей» Чернігівської обласної ради; методист. *«Ікони Божої матері “Почаївської” і “Снігової”: порівняльний аспект. Виховний вплив».*

Олена Деревська, аспірантка третього курсу кафедри теорії та історії мистецтва Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, Київ. *«Гравюра Никодима Зубрицького “Оборона Почаєва 1675 р.” та її пізніші наслідування: перспективи досліджень мистецької спадщини».*

Секція 6

Мистецька спадщина Почаївського василіянського монастиря і почаївська тематика у літературі

Євгеній Кобильник, о., PhD, STL, викладач Тернопільської вищої духовної семінарії ім. патріарха Йосифа Сліпого. *«Типологія Богородичних чудотворних ікон в Україні: історико-богословське дослідження на основі почаївського Богогласника (1790-1791 pp.)».*

Олена Сироїд, канд. філологічних наук доц. кафедри української фольклористики ім. Філарета Колесси Львівського національного університету ім. Івана Франка. *«Почаївська Богородиця і Преподобний Йов Залізо в пісенній традиції».*

Михайло Приймич, доктор мистецтвознавства, ректор Закарпатської академії мистецтв. *«Нова естетика у мистецтві Церкви візантійсько-руської традиції кінця XVIII – початку XIX ст. у контексті діяльності Чину святого Василія Великого».*

Одарка Сопко (Долгош), канд. мистецтвознавства, доц. кафедри дизайну Закарпатської академії мистецтв, заслужена діячка мистецтв

України. «Почаївська книжкова спадщина та іконографічні моделі XVIII–XIX століть у творчості Івана Югасевича».

16:00–17:15 – презентація нових видань про Почаївський монастир, книгодрукування та мистецтво унійної Церкви (модератор Володимир Мороз):

- Заболотна Наталія. *Видання друкарні Унівського Успенського монастиря у фондах Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: дослідження. Науковий каталог* / відповідальний редактор Наталія Петрівна Бондар; НАН України, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, Інститут книгознавства. – Київ 2024. 344 с.
- Железняк Олена, Заболотна Наталія, Кисельов Роман. *Кириличні видання друкарні Почаївського Святоуспенського монастиря XVIII – першої третини XIX ст.: Науковий каталог у 2 кн. / за ред. Наталії Заболотної, кн. 1: 1734–1772 рр.* Київ – Львів 2025. 504 с. (Серія «Київське християнство», т. 36).

17:15–17:30 – підбиття підсумків конференції.

Пісня «*Пречистая Діво, Мати Руського краю*» у виконанні студентів ТВДС ім. патріарха Йосифа Сліпого, керівник викладач ТВДС п. Оксана Шуфліта.

17:30–19:00 – вільний час.

19:00–20:00 – вечеря.

25 квітня (субота)

8:00–8:45 – Літургія у соборі Зарваницької Матері Божої

9:00–10:00 – сніданок

10:30 – виїзд на екскурсію «місцями мецената Миколи Василя Потоцького» до Бучача і Рукомиша.

13:30–14:30 – обід.

17:30 – прибуття до Тернополя. Відїзд учасників.

